

навпроти шеренг спецпризначенців «Беркута». З голови колони у правоохоронців знову почали жбурляти яйця. Розпочалися масові сутички. Внаслідок цього зіткнення чимало протестуючих звернулося до лікарень з тілесними ушкодженнями різного ступеню важкості.

Під вечір 9 березня відбулася жорстка «зачистка» міліціонерами учасників протестів. На київських вокзалах і станціях метро затримували україномовних людей та студентів з державною символікою. Ці події символізували завершення активної фази акції «Україна без Кучми».

Через участь у протестах було засуджено 17 чоловік, які отримали від 2 до 5 років позбавлення волі [3]. Тим не менш, цей виступ, який став свідченням становлення в Україні громадянського суспільства, надав поштовх для суттєвих змін в українському політикумі (невдовзі відбулася відставка з посади прем'єр-міністра Віктора Ющенка, який перейшов у опозицію до влади) та сприяв мобілізації свідомої частини суспільства, яка невдовзі відіграє ключову роль у здійсненні «Помаранчевої» революції 2004 р.

Список бібліографічних посилань

1. Лебедь Н. До 10-річчя «України без Кучми» // Обозреватель. Политика: сайт. 9 марта 2011 г. URL: <https://www.obozrevatel.com/politics/do-10-richchya-ukraini-bez-kuchmi.htm> (дата звернення: 20.04.2017).

2. Солодько П. 9 березня 2001 року: спогади і прогнози від ініціаторів «України без Кучми» // Українська правда: сайт газ. 9 берез. 2006 р. URL: <http://www.pravda.com.ua/articles/2006/03/9/3074768/> (дата звернення: 18.04.2017).

3. «Україна без Кучми» – вперше у незалежній Україні люди вийшли на вулиці боротися з системою // 24 канал: сайт/Телерадіокомпанія «Люкс», Телеканал новин «24». 18 серп. 2011 р. URL: http://24tv.ua/ukrayina_bez_kuchmi_vpershe_u_nezalezhniy_ukrayini_lyudi_viyshli_na_vulitsi_borotisia_z_sistemoyu_n126003 (дата звернення: 22.04.2017).

Одержано 25.04.2017

УДК 94"12"(477)

Георгій Георгійович Сухоруков,

курсант 1 курсу факультету № 2 ХНУВС

Науковий керівник: канд. іст. наук, доцент Дедурін Г. Г.

ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКОГО КНЯЗІВСТВА ТА ЗОЛОТОЇ ОРДИ ЗА ЧАСІВ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Ще за часів перших князів та початку формування власної державності Київська Русь вела запеклу боротьбу з кочовиками: хазарами, печенігами, половцями. У XIII ст., у той час, коли давньоруська держава знаходилася у стані роздроблення, прийшла нова загроза – монголо-татари.

Розрізнені руські князівства не змогли об'єднати зусилля для відсічі ворогу. Протягом 1237–1240 рр. монголи підкорили Рязанську, Володимиро-

Суздальську, Смоленську, Полоцьку, Турово-Пінську, Чернігівську, Переяславську землі [1]. Воїни хана Батия брали штурмом міста та руйнували їх не залишаючи каменя на камені, забирали до полону населення Русі. 6 грудня 1240 року, після тривалої осади, кочовики вдерлися до Києва.

Після цього, останньою надією та оплотом опору русичів монгольському ігу, залишились лише дві землі – Новгородська республіка і Галицько-Волинське князівство. З 1238 р. на чолі останнього був видатний князь Данило Романович Галицький. Саме він об'єднав князівство після кількох десятиліть занепаду і боярського свавілля. Тепер йому довелося розв'язувати ще більш складне завдання: яким чином протистояти монгольській навалі та як будувати відносини із Золотою Ордою, монголо-татарською державою, що виникла у пониззі Волги у 1243 р.

Не підлягає жодному сумніву, що князь Данило Галицький намагався зменшити загрозу знищення монголами останньої надії русичів на відродження державності, використовуючи комбінацію військових та дипломатичних засобів. Данило реально оцінював власні сили і добре розумів, що самотужки не зможе протистояти монголам. Тому він особисто відвідав Бату-хана в його столиці Сараї. Під час візиту, Данило формально визнав зверхність хана, зобов'язався платити йому данину, виставляти військо для походів монголів проти Польщі, Угорщини та Литви [2]. Але завдяки цим поступкам, князю вдалося запобігти розорення своїх земель, заощадити сили війська для майбутніх походів, зберегти старі міста та фортеці та розпочати побудову нових.

До цього слід також додати, що через значну віддаленість від Золотої Орди, монголи майже не мали впливу на внутрішнє життя Галицько-Волинського князівства. Завдяки цьому та вдалим результатам своїх відвідин Сараю, Данило розраховував виграти час, зібрати потужне військо, побудувати міцну оборонну лінію фортець та оборонних споруд, об'єднати навколо себе інші руські землі та підняти їх для боротьби проти монгольського іга.

Паралельно з цим, Данило Романович розпочав пошук могутніх союзників, сподіваючись на створення широкої антимонгольської коаліції із залученням королівств Центрально-Східної, та, навіть, Західної Європи. З цією метою він намагався налагодити зв'язки з Римом і, за допомоги Папи Римського Інокентія, оголосити Хрестовий похід проти монголів. У 1253 р. Данило отримав корону з рук Папи, ставши першим і останнім вітчизняним королем [1]. Проте, на заваді подальшому поглибленню співпраці, стала безапеляційна вимога Риму щодо переходу князя і його підданих до католицизму. З цим Данило Галицький погодитись не міг.

Наприкінці 1254 р. галицько-волинський князь самотужки перейшов у наступ проти військ темника Куремси, загони якого намагалися вдертися до князівства. Внаслідок вдалих та рішучих дій Данилу вдалося відвоювати у монголо-татар землі вздовж Південного Бугу, Случі та Тетерева [3].

Згодом ситуація погіршилась. Слабого та самовпевненого темника Куремсу змінив Бурундай, який спочатку примусив Данила та його брата Василька здійснити похід проти Литви та Угорщини – нещодавніх союзників

у боротьбі проти Орди, таким чином залишивши князя без союзників, а згодом наказав зруйнувати нещодавно збудовані оборонні споруди міст та фортець Володимира, Луцька, Львова, Кременця тощо [2]. Збереглись лише оборонні споруди неприступного Холму. Саме там у 1264 р., після важкої хвороби помер князь Данило, не змігши пережити такі втрати у стратегічному та політичному сенсі. Отже, реалізувати свої плани Данилу Романовичу в повній мірі не вдалося, але створена та укріплена їм державність проіснувала всупереч надзвичайно несприятливим умовам понад сто років.

Таким чином, підбиваючи підсумки, можна сказати, що князь Данило Романович Галицький, незважаючи на важкі наслідки для руських князівств ординської навали: спустошення земель, важкі втрати у стратегічному та військовому аспекті, значні демографічні втрати, руйнування великої кількості міст тощо, Данило Галицький зміг побудувати і зберегти нову централізовану єдину сильну державу, об'єднавши під своєю владою частину колишніх земель Київської Русі, створити сильне військо, побудувати багато нових міст та довгий час протистояти експансії монголів. Нажаль досягнути своєї максимальної мети – повністю позбутися ординського іга з земель Київської Русі він так і не зміг.

Список бібліографічних посилань

1. «Королівство Русі» Данила Галицького. Данило Галицький // Історія України з давнини до початку XXI століття. URL: <http://history.vn.ua/book/dovidnik/28.html> (дата звернення: 24.04.2017).
2. Князь Даниил Галицкий и его борьба против монголо-татарского нашествия. URL: <http://histua.com/ru/knigi/distancionnyj-kurs-istoriya-ukrainy/knyaz-danilo-galickij-i-jogoborotba-proti-mongolo-tatarskoj-navali> (дата звернення: 24.04.2017).
3. Данило Галицький і Золота Орда. URL: <http://lektsii.org/6-55656.html> (дата звернення: 24.04.2017).

Одержано 25.04.2017

УДК 71я73

Лілія Романівна Ванівська,

курсант 3 курсу факультету № 1 ХНУВС

Науковий керівник: канд. філол. наук, доцент Перцева В. А.

ДО ПИТАННЯ ПРО МІСЦЕ МОЛОДІЖНОЇ СУБКУЛЬТУРИ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Глобальні зміни у сучасному світі викликали інтерес до культурної диференціації суспільства. Результатом цих перетворень стало зіткнення установлених норм і цінностей з новими, суперечливими стандартами, які впроваджуються в суспільство засобами масової інформації. З другої половини XX ст. стало зрозумілим, що всередині культури зростає субкультурна різноманітність. Одним із таких утворень є молодіжні субкультури.